

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Divi Avrelii Avgvstini Hippon. Episcopi Meditationes, Soliloquia et Manuale

Augustinus, Aurelius

Coloniae Agrippinae, 1649

Capitvm In Idiotæ Contemplationes de Amore divino.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54885](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54885)

T D I O T Æ,
 Viri docti & Sancti,
 CONTEMPLATIONES
 De Amore diuino.

C A P V T I.

Quid sit amor.

AMor (dulcissime Domine Iesu
 Christe, fons veri amoris) est
 affectio vehemens cordis &
 animæ, ac mentis applicatio
 ad aliquid diligendum: incli-
 nat enim amor amantem. Ne-
 que enim in hoc laborat, licet labor non
 amantibus gravis sit. Neque difficultatem
 non novit, sed impatiens est, nisi inueniat
 quod desideret; nec aliud cogitat, quam
 quod diligit; nec accipit de dilatione sola-
 tium. Lucerna fulgoris est verus amor, at-
 dens in mente per desiderium, & splendens
 in facie per exemplum. Et hic amor jam nu-
 dus non est & pure naturalis, sed indutus
 fontani amoris radio; jam infusus, jam pur-
 gatus, jam illuminatus & elevatus supra na-
 turæ potentiam; jam patiens, jam formatus;
 qui quum forma est, pure naturalis & per se
 agens informis est, impotens & depressus.
 Amor naturalis, fulgor oculi in tenebris;
 amor infusus, fulgor oculi in lumine, vel
 verius lumen efficax in fulgore. Amor cete-
 ros affectus in se ducit & captivat. Viget
 namque

namque ipse amor, quum præsto est quod amatur, & languet, cum abest: Quod nihil aliud est, Domine Deus, quam tædium quoddam impatientis desiderii, quo necesse est affici mentem vehementer amantis, absente eo quem amat. Natura quippe amoris est, semper amare; proprium postponere, & commune præferre, diversa corda unire, extraneum domesticum facere, corda iracundia ignita extinguere, pacem semper procurare.

2. Amor contracta solidat, depressa suble-
vat, nutantem animum constantem reddit.
Amor docet & addiscit, & inimicum nescit.
Amor laudat, amor reprehendit, amor prava
suspensione caret. Vbi amor defuerit, nihil
valer quicquid agitur; contra omnia valent
quæ cum amore aguntur. Amor hominem
lætificat, & à terrenis subleuat. Amor nun-
quam est otiosus, sed semper aliquid opera-
tur, semper crescit & augetur. Amor vita est
animæ: & qui non amat, mortuus est. Ve-
rus amor non requirit præmium, etsi merea-
tur. Sine amore nec eleemosynæ largitio,
nec martyrii susceptio, nec aliquorum bo-
norum operatio proficere ad habendam
salutem potest. Amor hominem perficit;
omnia sustinet, omnia patienter portat.
Amor facilis res est, omnibus se exhibet, nul-
li se negat. Capit eum bonus & malus, ju-
venis & senex, vir & mulier, sanus & infir-
mus, dives & pauper, summus & infimus,
liber & servus, secularis & religiosus, debilis
& fortis; nec est qui se valeat excusare, quin

in alios dirigat radios puri amoris. O amantissime Domine Iesu Christe, unde omnis defluit amor, ego sceleratissimus peccator semper frigidus fui, & ab amore multipliciter elongatus; singularis fui & sequestratus, ac sine amore & delectatione degens; adeo quod frequenter etiam vixi cum odio & similitate. Adjuvare ergo me digneris per tuum dulcissimum amorem, & accendere cor meum ad amorem tibi placitum; ut amem & diligam, quæ amare & diligere debeo: ut viam amoris in te amando consequar sempiternam, Amen.

CAPVT II.

Vnde oriatur amor Dei.

O Ritur amor (dulcissime Domine Iesu Christe, fons veri amoris) velut lachrymæ, quæ ab oculis in pectus cadunt: quia ab intellectu amor oritur, & cadit in cor per fidem. *Sic Sancti per fidem vicerunt regna!* Fides enim sanctissimum bonum est humani pectoris; quæ nulla necessitate ad fallendum cogitur, nec ullo corrumpitur præmio, sed est firmamentum stabilitatis & constantiæ in animo. Oritur amor à gratia Dei Patris, sicut tu Domine Iesu Christe amantium vita dixisti: *Nemo potest venire ad me, nisi Pater meus traxerit illum: scilicet per gratiam, ad mei amorem.* Intrat vero amor mentem hominum per auditum aurium. Quia dum de aliquo bona aliqua audiuntur, ex ipso auditu concipitur amor in corde audientis, ad diligendum illum. Oritur amor per locutio-

nem

nem bonam; quia principium amicitiae est bene loqui: male vero dicere, exordium inimicitiarum. Oritur amor per bona obsequia, praestita invicem & recepta. Nam qui obsequium praestare nescit, injuste petit, imo etiam in odium cadit.

2. O misericordissime Domine Iesu Christe, qui omnia diligis: si ista in corde meo continua meditatione cogitarem, super omnia diligere te deberem: videlicet per fidem, quae sic tibi placet, quod per ipsam omnes sanas & salvas, quia dicis: *Fides tua te salvum fecit*, & sine illa nemo tibi placere potest. Oritur etiam amor ad te amandum per auditum, quia de te scriptum est: *Qui audit me, non confunditur*. Sed beati sunt qui audiunt, & qui te vero amore diligunt. Oritur etiam amor ad te diligendum, per beneficia à te multipliciter nobis collata. Quia quicquid boni habemus, à te habemus: ultra multa dona te ipsum nobis dedisti; quum de caelo propter nos descendisti, te ipsum exinaniens, & formam servi accipiens, minoratus paulo minus à Deo; quum etiam propter nos convitia, flagella, opprobria, contumelias, sputa, & tandem mortem turpissimam crudelissimamque sustinuisti. Sed ego ingrattissimus peccator, licet tanta & tam magnifica dona tua cognoverim, & originem tanti amoris viderim, tibi tamen pauca aut nulla dona rependere curavi. Sed totus ingratitude plenus, tanquam quodammodo inimicus adversum te me posui: tibi contraria & displicentia,

corde, voce, & opere exercendo. Adinvet igitur me (clementissime Domine Iesu Christe) amor tuus, remittendo quæ inique egi: & inflammet ad amorem tuum dulcissimum: ut te timendo & efficaciter diligendo, tibi placita agam fœliciter, & adimpleam; iniqua autem toto corde & opere respuam: ut ad regnum perpetuo te amantium perveniam sempiternum, Amen.

CAPUT III.

Qualiter nos Deus dilexit.

1. **D**ilexisti & amasti nos dulciter, (benignissime Domine Iesu Christe, fons veri amoris) dum carnem nostram mortalem humiliter induisti sola dilectione & amore inductus. Dilexisti nos sapienter, ô amantium vita Domine Iesu Christe; quia carnem nostram mortalem induendo, omni peccato caruisti. Dilexisti nos fortiter, quia mortem turpissimam & crudelissimam pro nobis miseris voluntarie sustinuisti. Et licet nos in carne visitaveris, non tamen carnaliter amasti, sed in prudentia spiritus. Itaque quos in carne quærivisti, dilexisti in spiritu, & redemisti in virtute. In carnis autem assumptione accommodasti te nobis, in culpæ vitiatione consuluisti tibi, & in mortis susceptione satisfecisti Deo Patri: Et sic Domine Iesu Christi, vita nostra, amicus dulcis, consiliarius prudens, & adiutor fortis fuisti. Et nisi amasses nos dulciter, non requisisses in carcere. Sed adjunxisti affectioni & dilectioni sapientiam, qua tyrannum de-

cepisti:

repisti : Adjunxisti etiam patientiam , qua
offensum Deum Patrem placasti. Et sicut
ad operandum salutem in medio terræ , ex
nimia dilectione semel venisti in carne visi-
bilis : ita quotidie propter maximam dile-
ctionem , quam habes ad animas nostras , ve-
nis invisibilis ad salvandas eas , mentes no-
stras tua potentia invisibili illustrando.

2. O clementissime Domine Iesu Chri-
ste , indeficiens amor : si tuam infinitam di-
lectionem considerarem , non oporteret me
transfretare maria , penetrare nubes , montes
transire , quia non grandis mihi restat via ad
te amandum : solum enim opus est ut cur-
ram ad me ipsum : scilicet , ad compunctio-
nem & confessionem : ut sic exeam de ster-
quilinio miserrimæ conscientiæ , ut illuc
intrare valeam per gratiam & amorem. O
misericordissime Domine Iesu Christe , ego
iniquissimus peccator dignus sum & di-
gnum me sentio odio , non amore tuo ;
pœna , non gloria. Quia licet cognoverim
ex tua immensa pietate tuam exuberan-
tem dilectionem & amorem dulcissimum ;
tamen his oblivioni quodammodo tradi-
tis , gratias tibi non rependi , nec meipsum
disposui , ut tuam dilectionem in me am-
pliori gratia augeres. Sed tempus ad iracun-
diam & vindictam provocavi ob miserabi-
lem vitam meam , quam diversis vitiis &
peccatis contaminavi. Succurre mihi Do-
mine Iesu , per tuum sanctum amorem : &
sic me misericorditer dispone , ut amor tuus
dulcissimus reformetur in me , per quem

hic vivendo in gratia tua , in fine amore tuo
perfruar sempiterno, Amen.

C A P V T I V.

Qualis est amor Dei.

I. **O** Amor præceps, amor flagrans, amor
vehemens, amor te intra te cohibere
non valens : qui præter te aliud cogitare non
finis ; fastidis cætera, contemnis omnia præ-
ter te. Dulciter capis , strenue stringis , sa-
pienter erudis, gloriose illaqueas, oneras de-
lectabiliter , foeliciter uris , in dicto expecta-
ris. Nec consilio temperaris , nec pudore re-
frenaris, neque rationi subjiceris. Affectu es
desiderabilis , experientia dulcis , jucundi-
tate plenus , fruitione æternus , satians &
reficiens, nunquam fastidium generans. Ni-
hil (Domine Iesu Christe , fons veri amoris)
amore tuo suavius , nihil dulcius , nihil uti-
lius, nihil jucundius. Amor tuus , Domine,
non molestat, sed cum exultatione & gaudio
stringitur , & cum securitate desideratur.
Vbi tuus amor est , Domine , labor non est,
sed sapor. Seipso contentus est ; confundit
ordines , dissimulat risum , ignorat modum ;
totumque quod opportunitatis , quod ratio-
nis, quod pudoris, & quod consilii judicive
esse videtur , triumphat in seipso , & redigit
in captivitatem .

2. Amor tuus Domine libertatem donat,
timorem pellit , laborem non sentit ; meri-
tum non respicit , præmium non requirit ;
fessos alleviat , debiles roborat, mœstos lati-
ficat , esurientes reficit, & deficientes jucun-
dos

dos reddit. Amor tuus Domine Iesu Christe, qui es fons amoris, imo amor ipse, dissimulat & expectat & sustinet delinquentem, eumque benigne trahit, adducit, & converti facit ab errore viæ ejus. Amor tuus Domine Iesu Christe, fons vitæ est; nec vivere anima potest, quæ non hauserit ex illo: neque haurire potest, nisi præsens fuerit ipsi fonti, scilicet tibi, qui es fons totius amoris.

3. O fons veri amoris, & immensæ dulcedinis; qui nunquam deficis, sed semper reficis. Ego miserabilis peccator, oneratus magno pondere peccatorum, magnam sitim amoris patior: quia à te fonte vivo nimium sum elongatus. Respicere ergo me digneris misericorditer, & deducere me ad te fontem amoris & dilectionis, ut hauriam aquam tanti amoris tui; illam bibam, illa recreer, illius suavitatem & saporem degustem. Ex illa lavetur & mundetur anima mea ab omni macula peccati; ut mundata ab omni inquinamento, tibi placeat & tibi seruiat, ac tecum vivat per amorem in infinita sæculorum sæcula, Amen.

C A P V T V.

De violentia amoris Dei.

1. **O** Violentia divini amoris, qua summus omnium, infimus factus est. Hoc namque fecit verus amor, dignitatis nescius, dignatione dives, affectu potens, suasu efficax. Nihil enim, Domine Iesu Christe, fons, imò abyssus amoris, violentius triumphat de te, quam amor. Propter quem
temet-

temetipsum exinanisti, ut sciremus, plenitudinem effusam esse, altitudinem adaequatam, & singularitatem associatam. Atque violentia tui amoris, nos fædos & deformes amavit: non sic tamen ut nos tales dimitteres; sed ut ex fædis pulchros, & ex deformibus formosos faceres. Amasti enim nos, Domine Iesu Christe, abyssalis amor ex abyfso amoris; & fecisti te propter nos hominem: subiecisti te, & suscepisti nos; inclinasti te, ut nos erigeres; exinanisti te majestate, ut impleres nos divinitate: descendisti usque ad nos, ut ascenderemus ad te. Non enim est pater, non mater, non amicus, non alius quisquam, qui nos tantum dilexerit quantum tu, Domine, qui fecisti nos. Absorbeat igitur, quæso amantissime Domine, mentem meam ab omnibus, quæ sub cælo sunt, ignita & melliflua vis tui amoris; ut totus tibi inhaream, solaque suavitatis tuæ dulcedine pascar, delecter, & inebrier.

2. O Domine Iesu Christe, quam fœlix bonum est, & quam desiderabile, violentiam tui amoris sentire; quæ pectora nostra radiis tanti amoris quotidie illustrat, pestes mentis sanat, secreta cordis illuminat, mentem fovendo saginat, & animam exhilarando corroborat. O quam dulcis est misericordia & suavitas amoris tui, Domine Iesu Christe, largitor amoris; qua perfruuntur illi, qui præter te nihil diligunt, nihil quærunt, nihil etiam cogitare concupiscunt! Ad amorem tuum præveniendò nos invitas, proripis, & pertrahis; tanta est violentia tui amoris.

Nulla

Nulla enim est major invitatio, proreptio, & pertractio ad amorem, quam pravenire amando; quia animus, qui prius torpebat, cum se præamari sentit, excitatur. Quod si jam fervebat, quum se amari & præamari didicit, magis accenditur.

3. O amantissime Domine Iesu Christe, licet me indicibiliter amaveris, ego tamen impiissimus peccator, cor lapideum & ferreum gerens, amorem tuum ignitum in pectore meo frigido non recognovi. Et licet tuam dilectionem, quam ultro impendebas, desiderarem mihi impendi: nolui tamen vice versa dilectionem tibi rependere. Auxiliari igitur mihi dignare, piissime Domine Iesu Christe, qui non potest non amare; & per violentiam tui dulcissimi amoris, compelle rebellem animum meum ad te amandum; ut tibi placide serviam, & vitam obtineam in amore sempiternam.

CAPVT VI.

Quomodo cognoscit anima se diligere à Deo.

1. **S**CIO (benignissime Domine Iesu Christe, amor & amantium vita) quod qui vehementer diligit te, etiam à te infinites vehementius diligi non ambigit. Quique sua singulari intentione, sollicitudine, cura, opera, diligentia, ac studio, incessanter & ardentè invigilat quo pacto placeat tibi, multo magis omnia hæc in te indubitanter agnoscit. Amor enim tuus amorem animæ parit, & tua præcurrens intentio intentam animam facit, sollicitudoque sollicitam. Qualem

lem igitur se præparaverit anima tibi, talis & tu eminenter per tuam infinitam misericordiam appares ei. Quia scriptum est: Cum sancto sanctus eris, & cum perverso perverte- ris. Quare, & cum amante amans, cum vacante vacans, cum intento intentus, & cum sollicito sollicitus.

2. Tanta est, Domine Iesu Christe, amantium summe, benignitas & misericordia tua erga animas nostras: quod si anima ad te vigilat, multo prius vigilas & tu. Si anima confurgit in nocte in principio vigiliarum, & accelerat quantum potest etiam ipsas longe anticipare vigilias: inveniet te, nec poterit te prævenire. Semper enim in tali negotio plus aliquid tribuis gratiæ tuæ, & plus semper amas: plus quoque extenditur & dilatatur amor tuus ad ipsam animam & ante & post. Quæ omnia devota & tibi grata anima considerans, & sic admirans tuam ineffabilem Majestatem, cætera non curat; sed tibi soli intendere gloriatur, & se tibi soli (te donante) postpositis curis omnibus, tota devotione custodit.

3. O mater amorum, ô amantissime Domine Iesu Christi, tanta & tam inestimabili bonitate redundas, quod semper amando nos, prævenis nos, quærentibus te exhibes & occurras, diligis imo tua immensa dilectio usque ad inimicos se extendit. Nulli te negas, nullum spernis; sed omnes manu amica vocas & recipis; nisi quantum per peccatum à te invito & nolente contumaciter & inobedienter recedunt. Sed adhuc tam immensa & exhibe-

exuberans est tua dilectio, quod in peccatis miserabiliter jacentes, expectas ad penitentiam, & interdum rebelles redire compellis. Adjuvare igitur me digneris, misericordissime Domine Iesu Christe, ignis & lux amoris. Et accende & illumina cor meum durum & rebelle ad amorem tuum: quo adjuvante, de peccatis & malis meis propter te doleam, digne per te satisfaciam. Opera studiosa & tibi placita, corde puro, humili & amanti exerceam: Ut tua gratia praveniente, assistente, & subsequente, sic in presenti vita amore tuo vivam, ut illa finita, ad te gloriosa amandum, misericorditer vitam obtineam sempiternam, Amen.

CAPVT VII.

De operatione amoris Dei.

I. **O** Admiranda divinæ propiationis dilectio. Servi digni non sumus. Tu autem, benignissime Domine Iesu Christe, plenitudo amoris, amorem tuum & dilectionem ostendendo & operando in indignis servis tuis, & (ut de cæteris taceam) in me miserabili creatura tu, à multis variisque periculis me liberaisti. Quia me deviantem reduxisti, ignarum docuisti; dum peccarem, ad poenitentiam expectasti, prostratum erexisti: & ad te venientem, largissima pietate tua suscepisti. Omne meritum meum nihil omnino esse potest, in comparatione operationis amoris tui. Amor tuus dulcissime & amantissime Iesu Christe, operatur in me, sine spe recipiendi à me: *Quia bonorum meorum non eges.*
Neque

Neque quicquam condigne amoris tuo conferre possum, nec eum explicare sermone. Quia tantus est & tam immensus amor tuus, quod dum peccabam, tu silebas; dum non continebam à vitiis & peccatis, tu à verberibus abstinebas; dum perseverabam in iniquitatibus multis & diversis, tu vindictam differebas.

2. Ad omnem tribulationem & necessitatem apertus mihi fuit dulcissimus amor tuus, & sinus tuæ infinitæ dilectionis expansus; nec consideravit indignum, sed necessitatibus meis omnibus subvenit. O amoris inestimabilis operatio! Sic enim Domine me visitasti, & cor meum durum mutasti, ut amara sentiam nunc illa, quæ antea male dulcia mihi erant; & qui lætabar tunc, cum male in rebus pessimis agebam, nunc incipiam tibi recogitare annos meos in amaritudine animæ meæ. Quare ô Domine Iesu Christe, amator bone, qui commoves terram cordis mei, & conturbas eam, sana obsecro) contritiones ejus, quia commota est. Non recedat operatio tui dulcissimi amoris à me creatura tua. Intret in animam meam, & mundet eam à facibus peccatorum. Illustret eam incendio veræ dilectionis. Excitet eam à reponere ignaviæ. Tollat ab ea ignorantiam, & doceat quæ agere & exercere debeam.

3. O misericordissime Domine Iesu Christe, qui omnem amorem superas, cogitare non valeo, quanta dilectione me amasti, & quam liberaliter & gratis. Quia licet te diversis modis offenderem, nec à peccatis cessarem;

farem; tu tamen diffimulabas, nec ad puniendum me accelerabas. Imo, tanquam ovem errantem & pereuntem, ut sacris humeris imponeres, requirebas præ incomprehensibili amore, quo cuncta, quæ fecisti, amas. Gratias itaque tibi ago, & tuo immenso amori, tuæque immensæ pietati & clementiæ; & te humili corde ac simplici precor, ut tua dilectio me non deserat, sed mecum sit, me adjuvet, & me defendat ab omni periculo animæ & corporis. Vt hic ad tuum placitum vivendo tibi semper serviam, te incessanter diligam, & tandem ad dilectionem tuam perveniam sempiternam, Amen.

CAP V T VIII.

De magnitudine amoris Dei.

I. **L**icet (Domine Deus meus) mundus in maligno positus esset, & plenus miseria: tamen pro nobis in mundum, tuum benedictum filium misisti. Imo etiam ex abundantia tui amoris, illum in infernum transmisti, ut inde suos extraheret. Ad hoc enim misisti ipsum in mundum, ut venditus nos redimeret, occisus vivificaret, injurias passus honoraret, & in filios adoptaret. Misisti igitur Verbum tuum, misisti Spiritum tuum, promittis vultum. Et ne quid in cælestibus vacet, ad opera nostra sollicitanda etiam illos beatos spiritus propter nos mittis in ministerium, & insuper humanam naturam in eadem persona divinæ naturæ associari voluisti. Dilexisti nos Domine gratis, morti destinatos, & vita indignos. Omnes

enim ducebamur tanquam latrones ad supplicium, quia ad infernum trahebamur. Sed filius tuus superbenedictus nobis subvenit, & pro nobis fidejussit, quem fidejussorem semper in memoria habere debemus, sicut scriptum est: *Gratiam fidejussoris tui ne obliviscaris: dedit enim pro te animam suam.*

2. Tu Domine Deus meus, præ magnitudine amoris tui, non pepercisti filio tuo unigenito, sed pro nobis omnibus illum tradidisti. Et ad te nos attraxisti, dum sororem nostram, scilicet humanam naturam, benedicto filio tuo inseparabiliter copulasti. Sic enim scribitur: *In charitate perpetua dilexi te; ideo attraxi te, miseratus tui.* O Domine Deus meus, ignis amoris consumens, gloriosus non potuit nubere caro nostra. Vnde, si matrimonium inter homines sic attrahit eos, ut de inimicis valde amicos faciat: quantum deberet homines id attrahere ad amandum te, quod sororem nostram, scilicet humanam naturam, tuo benedicto filio inseparabiliter copulasti? Scilicet, Domine Deus meus, ego sum ingrattissimus ille, & superbissimus peccator, qui tantam ingrattitudinem amoris non considerans, & tam mirabilem copulam non contemplans, me ad reamandum tuum Filium & Spiritum sanctum, unum Deum & unum Dominum, non disposui: sed ad amanda mala, noxia, & iniqua, fui multipliciter inclinatus, & illa ad effectum frequenter perduxi. Adjuvare ergo me dignare, misericordissime Domine, incultor amoris. Et dirige me, ut te super
omnia

omnia diligam; & tua infinita beneficia recognoscam, mente teneam, & pro ipsis gratias tibi agam: & in fine vitam in amore mihi misericorditer concede sempiternam, Amen.

C A P V T IX.

De causa diligendi Deum.

1. **O** Misericordissime Domine Iesu Christe, causa diligendi te, tu ipse es. Et te diligendi modus est sine modo: quia cum infinite bonus sis, & omnis modus noster diligendi finitus, diligendus es supra omnem modum: Et ideo nihil te justius nihilque fructuosius diligi potest. Infinitum namque, Domine Iesu Christe, vere amantium amor, meritis es de nobis; quia nobis immeritis temetipsum dedisti. Tu es causa efficiens & finalis amoris & dilectionis, ut occasionem habeas glorificandi nos; quia tu occasionem das, tu affectionem creas, tu desiderium consummas. Tu enim fecisti hominem, imo factus es homo, ut te amemus. Tuus amor amorem nostrum præparat & remunerat: præcedit benignius, & expectatur suavius, & dives est in omnibus, qui invenit illum.

2. Se dat in meritum, se servat in præmium sanctorum, & se distrahit in redemptionem captivorum. Si tuum meritum quæritur, illud est præcipuum; quia tu prior dilexisti nos. Et ideo dignum & justum est, ut te redamemus: præsertim si mente humili & devota desiderare velimus tutam misericordiam, gratuitam dilectionem, inopinatam digna-

dignationem, invictam mansuetudinem, & stupendam dulcedinem. Quid enim aliud ista faciunt, benignissime & superamabilis Domine Iesu Christe, diligenter considerata; nisi ut considerantis animum ad te viscerabiliter rapiant, vehementer afficiant, faciantque contemnere omnia præter te, Domine? Verus amor tuus, clementissime Domine Iesu Christe, vacuus esse non potest: sed ejus præmium incipienti proponitur, amanti promittitur, & perseveranti redditur. Anima te Domine veraciter amans, aliud præter te sui amoris præmium non requirit; aut si aliud requirit, profecto te non diligit.

3. O mitissime Domine Iesu Christe, ego sum ille perversissimus peccator, qui te posthabendo in transitoriis & caducis amorem cordis mei posui: & illa quæ diu conservare non poteram, tota mente dilexi. Adjuva me, piissime Domine Iesu Christe, amator fortis: & dirige cor meum, ut te amem & diligam, mundana contemnens; ea tanquam inutilia & noxia penitus derelinquam; peccata odio habeam, de præteritis doleam & condigne virtute amoris satisfaciam, & à futuris malis & peccatis præcaveam: ut tibi amore sincero & assiduo serviendo & placendo, tandem tuam dilectionem per infinita sæculorum sæcula adipiscar immortalem, Amen.

CAPVT X.

Qualiter Deus diligatur.

1. **N**on mirum est, Domine Deus meus, si infidelis minus diligit te; minus enim te cognoscit. Sed quid est, Domine, de me miserabili creatura tua? Te enim per veram fidem agnosco, & te teneo, vitæ meæ non solum gratuitum largitorem, largissimum administratorem, pium consolatorem, sollicitum gubernatorem: sed insuper etiam copiosissimum Redemptorem, æternum conservatorem, ditatorem. & glorificatorem. Urget namque ratio & iustitia naturalis, ut totum me per amorem tradam tibi, à quo me totum habeo. Et si totum me debeo tibi quia me fecisti; ad magis amandum sum tibi obligatus, quia me refecisti; nec tam facile me refecisti, quam fecisti. Nam semel dicendo me fecisti, sed reficiendo & dixisti multa, & gessisti mira, & pertulisti dura; nec tantum dura, sed & indigna.

2. O benignissime Domine Iesu Christe, amor meus, quid retribuam tibi pro omnibus quæ tribuisti mihi? In primo enim opere, me mihi: in secundo vero, te ipsum mihi dedisti: & tunc te mihi dando, me mihi tradidisti. Datus ergo & redditus, me pro me debeo, & bis quidem debeo. Quid ergo tribuam pro te? Nam etiamsi me infinities rependere possem, nihil sum ego ad te. O Domine Iesu Christe, languentes animos amore reficiens, si intelligentia, quam mihi dedisti, uti vellem sicut deberem, cerne rem manifeste,

quo modo, imo quam sine modo, à me creatura tua amari merueris, qui prior dilexisti me, tantus & tantum & gratis, tantillum & talem & ingratum. Scio Domine, quod dilectio tua tendit in immensum & in infinitum, quia tu immensus es & infinitus.

3. Quæso igitur Domine, qualis finis debet esse mei, vel modus amoris? Amor enim meus Domine non est gratuitus, sed rependitur debitus. O clementissime Domine Iesu Christe, amicos tuos vivificans amore, extende ad me peccatorem miserabilem tuam exuberantem dilectionem; ut te diligam pro dono tuo & modo meo minus quam iusto. Nam etsi quantum debeo, non possum; non possum tamen ultra, quam possum. Potero autem plus, cum plus donare dignaberis, nunquam tamen prout dignus haberis. Da igitur mihi tuum amantissimum amorem, quo te donante, te diligam & amem; tibi placeam, tibi serviam, tua præcepta adimpleam: à te non separer in præsentis & in futuro, sed tecum maneam agglutinatus amore in sempiternum.

CAPVT XI.

De triplici modo diligendi Deum.

I. **O** Immensitas amoris, dulcissime Domine Iesu Christe, doce me quemadmodum diligam te. Fac mecum tuam misericordiam, ut te amem dulciter, prudenter, fortiter. Dulciter, ne amaritudine avertar; prudenter, ne decipiar; fortiter, ne opprimar, aut ab amore tuo ullo modo, sive mundi

di gloria, sive carnis illecebris aut voluptatibus, abducar. Informes me Domine, tu qui sapientia es, ne seducar spiritu mendacii & erroris. Lucescas in me tu, qui es veritas, ne adversitatibus & scandalis offendar. Conforta me tu, qui es virtus, ne deficiam in tuo servitio. Zelum meum inflammet charitas tua, tua scientia cognitionem meam dirigat, & constantia tua propositum bonum firmet; ut prædictis munitus, sim in tuo amore fervidus, circumspectus, & invictus: ne teporem habeam, ne caream discretione, & ne timidus efficiar; sed diligam te Deum meum toto & pleno cordis affectu. Diligam te tota rationis vigilantia & circumspectione: Diligam te tota virtute, adeo ut nec mori pro tuo amore pertimescam.

2. Sis suavis & dulcis Domine affectui meo, contra fallaces & male dulces vitæ carnalis illecebras; & vincat falsam dulcedinem dulcedo tua vera, quemadmodum clavum clavus extrudit: & sis intellectui prævia lux, & lux rationi; non solum ad cavendas hæreticæ fraudis decipulas, & ab eorum verutiis fidei veritatem vindicandam; verum etiam ut nimiam & indiscretam vehementiam in mea conversatione devitem: Tu namque Domine sapientia es, & vis amari non solum dulciter, sed & sapienter: alioqui facillime zelo meo spiritus illudet erroris, si scientiam negligam. Scio namque Domine, quod non habet callidus hostis machinamentum ullum efficacius ad tollendum

dum de corde dilectionem, quam si efficere possit, ut in ea incaute & sine ratione ambulem.

3. Domine Iesu Christe, amantium fortitudo, robur & firmamentum, sim fortis & constans ad te amandum; non cedens terroribus, nec succumbens laboribus. Diligam te Domine fortitudo mea, quia tu es firmamentum meum & refugium meum, liberator meus, Deus meus, adjutor meus; amor æternus, amor supereminens; amor, cujus magnitudinis non est finis; amor, cujus sapientiæ non est numerus; amor, cujus pax exuperat omnem sensum. Diligam te non verbo solum ac lingua, sed opere & veritate. Ut tua gratia in præsentis suffultus, in fine ad amantium gloriam, te misericorditer donante, perveniam sempiternam, Amen.

CAPUT XII.

Quid sit diligere Deum ex toto corde.

I. **T**Oto corde te diligere (clementissime Domine Iesu Christe) immensitudo amoris est, non abduci blanditiis, non seduci fallaciis, non frangi injuriis; sed integre te sic diligere ex toto corde, ut ad nullius rei dilectionem cor magis inclinetur, quam ad te; nec delectetur in aliqua re magis, quam in te. Minus enim te amat, qui aliquid tecum amat, quod non propter te amat. Totum namque exigit, qui totum hominem fecisti. Diligi enim debes Domine ex toto corde, ratione & creationis, & recreationis. Quia enim hominem fecisti, debet seipsum
amori

amori tuo: & quia eum redemisti, debet se
amori tuo. Et tanto magis debet se amori
tuo, quam sibi ipsi; quanto tu major es ipso,
pro quo teipsum dedisti.

2. O benignissime Domine Iesu Christe,
amor immense, frange, mollifica cor meum
durissimum: ut si ad alium non valet elevari,
saltem ad purum amorem sensibilem flecta-
tur; scilicet ad benedictam carnem tuam, &
ad illa quæ in carne gessisti, vel iussisti, ut
omnia libenter audiam, studiose legam, fre-
quenter recolam, suaviter mediter, te annun-
tium contempler devote, aut nascentem,
aut lactantem, aut docentem, aut jejunan-
tem, aut prædicantem, aut miracula facien-
tem, aut morientem, aut resurgentem, aut
ascendentem, aut ad iudicium venientem.
Sic animus meus stringatur in amore tuo, ut
carnis devitet vitia, fugiat illecebras, deside-
ria maligna extirpet; & in te assidue recre-
etur, atque tuo dulcissimo amore pascatur.

3. Scio Domine, quod per amorem tuum
vita carnalis excludetur, mundus contemne-
tur, & efficietur ac perficietur vita spiritualis.
Ut ipsa in omnibus quæ oportet sentire, te
sentiat, & vera fide firmetur; puritas conser-
vetur, diabolica circumventio evitetur; augea-
tur exercitium virtutum, & amor tuus mihi
dominetur, nec posthac separetur à me, sed
sic in præsentem me gubernet, conservet, & vi-
vere faciat, ut te adjuvante & donante, amor
in regno tuo sit mihi vita sempiterna, Amen.

CAPVT XIII.

Quid sit diligere Deum ex tota anima.

1. **D**iligendus es (Domine Iesu Christe, totius amoris plenitudo) ex tota anima, scilicet fideliter, sicut nos dilexisti; qui maluisti animam tuam separari à corpore, quam animas nostras separari à te. Qui enim diligit tota anima, non timet mortem; quia dilectio est condimentum dulcorans: nam nihil dulcius aut delectabilius amore. Sine amore omnia sunt insipida & amara: quæ autem sunt amara, quantumcumque sunt amara, fiunt dulcia amore, sicut sancti Patres in desertis probaverunt, utentes pro alimento herbis & arborum corticibus, sicco pane & aqua frigida; terra pro lecto, lapide pro cervicali, & cilicio pro vestimento: in quibus omnibus propter amorem tuum, saporem, & delectationem, & dulcedinem magnam sentiebant. Omnia namque gravia & difficilia verus amor facit facilia, & quasi nulla. Ideo sancti Martyres omnia tormentorum genera, tanquam dulcia, non solum patiebantur, sed etiam hilariter pro ardenti amore sustinebant. Labor namque non fatigat amorem, tormentum amorem non superat: amor quiete fit inquietior. Quiescit afflictio, quiescit tentatio: sed dilectio quiescere nescit; requies enim est ei inquietudo.

2. Qui hujus amoris gustu inebriatus fuerit, ad omne opus bonum hilarescit: dolet, & non sentit: laborat, & non lassatur: deridetur, nec advertit. Amorem animæ thesau-
rus

rus nullus superat. Nescit enim homo precium ejus: quia omne aurum in comparatione amoris, arena est exigua. Sine amore, dives pauper est: & cum illo, pauper dives est. Quia qui Deum tota anima amat & diligit, jam habet quem amat. Nec eum vere diligere posset, si eum quem diligit, non haberet. Amorem tuum, Domine, alienus amor non occupat, nec ei commiscetur; quia non possunt commisci vera vanis, caelestia caducis; spiritualia corporalibus, summa imis.

3. O clementissime Domine Iesu Christe, incomprehensibilis dilectionis author & infusor, ego miserimus peccator omni iniquitate plenus, te non dilexi ex tota anima mea; imo, quod damnabilius mihi est, tuo amore spreto & derelicto, amorem meum posui in mundanis, vanis, & noxiis damnabilibusque rebus. Et sic iste miserabilis amor ducet me ad odium tuum perpetuum; nisi infinita tua misericordia, infinitus amor tuus, adjuvare me dignetur. Augeatur igitur in me tuus gloriosus amor, qui me trahat ad te, relicto isto transitorio amore, ut in tua dilectione perpetuo valeam manere, Amen.

C A P V T XIV.

Quid sit diligere Deum ex tota mente.

1. **P**lissime Domine Iesu Christe, totius exaltatio amoris, diligere te debemus ex tota mente; scilicet memoranter, perpetuo, ac perseveranter; ut omnes sensus hominis, scilicet voluntas, intellectus, memoria,

ria, & omnes eorum operationes tibi vacant. Quod si in aliorum dilectione occupentur, jam ex tota mente, qui sic occupatur, te non diligit. Scriptum est enim: *Omni tempore diligit, quia amicus est.* Talis igitur dilectio totius est mentis ligamen, viscum & glutinum, hominem tibi indissolubiler uniens atque ligans. Quia amor est quaedam vis mutua & virtus agglutinativa, summa movens ad infima: & novissima, id est, subjecta, ad meliorum, id est, suprapositorum confirmationem; ut anima hoc glutino glutinata, tibi dicat; *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Tantus est namque amor à tota mente procedens, quod anima tibi unita tali dilectionis glutino, nec pœna, nec tormento, nec igne, nec ferro, nec ullo alio supplicio potest dissolvi, nisi adveniat peccati mortalis immunditia. Imo citius (Domine Iesu Christe, amantium portus) manus à brachio, caput à collo solveretur, & moveretur, quam anima tali glutino amoris tibi unita & conjuncta, à te aliquo modo separaretur. Res enim forti glutino glutinata, citius rumpitur & frangitur in aliis locis, quam in ipsa conjunctura.

2. Sic etiam est de anima, ut patet in sanctis Martyribus, qui à tuo amore nullis pœnis poterant avelli, vel quantulumcunque separari. Facilius enim pes separaretur à tibia, & caput à cervice, quam ipsi à te. O dilectio, quam magnum est vinculum tuum, quo ligari potuit Deus! O piissime Domine Iesu Christe, opifex amoris, hoc vinculum te in cruce tenuit, quem omnes funes totius mundi

mundi nullatenus tenuissent. Amor, benignissime Domine, ex mente procedens, est triplex funiculus qui difficile rumpitur. Quia te diligere debemus ex toto corde, id est, intellectu, sine errore; tota anima, id est, voluntate, sine contradictione; & tota mente & virtute, id est, memoria, sine oblivione. Concede mihi misericordissime Domine Iesu Christe, largitor amoris potentissime, gratiam te amandi toto corde, tota anima, & tota mente; ut à te nunquam valeam separari, sed tecum perpetuo in perfecto amore permaneam, Amen.

C A P V T X V.

Quod amor est fortis armatura anima.

I. **H**omo scuto & armatura munitus amoris tui, benignissime Domine Iesu Christe, in tentationis proelio stat inconcussus, invincibilis atque firmissimus: non timens, etiamsi cum ea tota acies dæmonica decertaret. Tu enim, piissime Domine Iesu, homini amorem habenti, bonus adjutor & fortis defensor assistis, quia tu amor es: & qui in tuo amore stat, tecum stat. Assistis etiam homini dilectionem habenti, ut verus & fidelis amicus, qui libenter subvenit amico suo, & eum defendit, sicut scriptum est: *Custodit Dominus omnes diligentes se, & omnes peccatores (id est, dæmones infernales, vel homines pestilentes) disperdet.* Sed, Domine, non sic est de alia virtute: quia tu, si quis sine dilectione aliquid faciat, non sic praesto

præsto es ei, nec assistis ad adjuvandum. Dilectio vera in te Domine Iesu Christe, amator verissime, hominem invincibilem reddit. Eum enim ex omni parte protegit & defendit; quod nulla facit alia virtus, scilicet ex una parte tantum. Nam abstinentia à gula tantum defendit, pudicitia à luxuria, & ita de cæteris. Imo alia virtus sine dilectione ex una parte defendit, & ex altera succumbit, dum scilicet de ejus actu & opere oritur jactantia, & nascitur vana gloria. Ut patet in eleemosyna & jejuniis quæ nihil valent: nisi tua dilectione directa sint & protecta.

2. Et ideo diabolus hanc armaturam dilectionis invadere summopere studet. Nam si castitas in nobis fuerit sine dilectione, non timet. Quia ipse in carne non premitur, ut in luxuriam dissolvatur. Abstinentiam non timet, quia cibo non utitur, qui necessitate corporis non urgetur. Distributionem rerum terrenarum non timet, si dilectio desit, quia divitiarum subsidiis non eget. Sed valde timet in nobis dilectionem veram, qua te diligimus & proximum: & semper concordia invidet, quia dilectionem, quam tenemus in terris, ipse tenere nolens, corrumpit à cælis. Dilectio tua, Domine Iesu Christe, ab omnibus diligere dignissime, omnem tentationem repellit, non alia virtus; nam alia virtus cum peccato & informis esse potest, ut etiam morales virtutes in philosophis fuerint: ideoque non ab omni peccato, nec ab omni tentatione de-

defendunt. Sed dilectio tua omni peccato contrariatur, & omni tentationi resistit; imo nec morti, nec tormento succumbit. Vinci nequit; imo de morte obtinet victoriam & triumphum. Hanc veram dilectionem tribue mihi misericorditer, Domine Iesu Christe, tota virtus & vigor amantium, ut tecum in amore maneam in sempiternum, Amen.

C A P V T X V I.

Quod per amorem peccatum dimittitur.

I. **T**anta est vis amoris, superamande Domine Iesu Christe, quod per amorem peccata remittuntur. Non est enim peccatum, quod dilectione tua non remittatur. Non culpa, non noxa tam gravis vel enormis; quæ adveniente dilectione tua non expellatur. Non macula tam fæda, tenax, ac etiam inveterata, quæ non dilectione & amore dissolvatur. Quia tua dilectio omni culpæ mortali contrariatur, nec cum aliqua esse potest. Habet enim tua vera dilectio omnem culpam expellere, sicut calidum frigus expellit. Sed non sic est de alia quacunque virtute. Ut patet de beata peccatrice, quæ tot peccata habuit; & tamen dilectionis virtute omnia sunt ei dimissa, quia ab ore Veritatis dictum est: *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* Licet enim abundanter fleverit, pedes lachrymis laverit, capillis terferit, pedes osculata fuerit & unxerit: tamen istis non attribuitur remissio, sed soli dilectioni. Quia sine dilectione parum valuisent,

sent,

sent, sed fuerunt signa quædam & scintillæ ignis, à dilectione preparata. Quæ eatenus tibi grata fuere, quatenus ab amore imperata. Dilexit namque te multum, quia ex toto corde, ex tota anima, & ex tota mente. Quod evidenter patet in iis dilectionis signis, quæ ostendit. Dilexit enim te super omnia, sed non nimis; quia tu Domine nimis diligere non potes; imo modus diligendi te, sine modo est.

2. Et in hoc etiam patet nobilitas & valor dilectionis ejus. Quia in excessu non amittitur, nec augmentum ejus in vitium vertitur, sed in commodum & profectum. Contra tamen homo potest nimis jejuna; eleemosynas dare, orare, & sperare. Virtutes quoque morales si transcendant modum vel medium, in vitium & malitiam convertuntur. O clementissime Domine Iesu Christe, amator bone, ego malus & vitiosus peccator, ista mente revolvens, nec mente, nec opere ad effectum perduxì; sed à vero amore & dilectione elongatus, & totus frigidus factus, in peccatis & vitiis innumerabilibus, tempus meum miserabiliter consumpsi. Adjuvare me digneris, misericordissime Domine Iesu Christe, immense fons amoris: & ut peccata mea benigne remittas, dilectionem tuam mihi digneris infundere sempiternam, Amen.

CAPVT

C A P V T . X V I I .

Quod amor est via rectissima ad Deum.

1. **V**era dilectio (benignissime Domine Iesu Christe, qui es merces amoris) est via rectissima veniendi ad te. Nec opus est aliqua alia virtute, in cuius exercitio potest esse via obliqua. Sed solum amore & dilectione, quæ ad cælestem patriam vere ducunt. Quia alia quæcunque virtus informis esse potest, & cum peccato: Et ex ejus actu sæpe oritur vana gloria, quæ ut ventus impedit viatorem, imo impellit in chaos inferni. Nam peregre pergens, carnis afflictionem assumens, eleemosynas erogans, sæpe vento vanæ gloriæ impetitur; & dum ad pœnitentiam ire credit, labitur in infernum. Non ergo Domine Iesu Christe, susceptor amoris & largitor, jejunium, oratio, eleemosyna, est via recta omnino: sed amor & dilectio tua est via rectissima absque devio: via brevis absque tædio: via plana absque tumulto: via clara absque nubilo: via securo absque periculo: via jucunda cum bono socio, scilicet cum te Domine amantissimo duce: via veniendi ad æterna gaudia, quæ non permittit viatorem ad dexteram, quæ est prosperitas, nec ad sinistram, quæ adversitas est, declinare.

2. Ista via amoris, Domine Iesu Christe, dux amantium æterne, est vera, non ficta, neque palliata: via cordialis, non verbalis; via fructuosa, non ociosa; via non solum sermonis, sed etiam operis; via cauta,

Z

non

non improvida; prudens, non fatua: ita quod persona ametur, & culpa refutetur. Via magna, non modica; ita quod animam suam ponat quis pro amicis suis. Via constans, non momentanea, sicut tu Domine in fine ostendisti: quia cum dilexisti tuos, in fine dilexisti eos. Si quis igitur, Domine Iesu Christe, amator constantissime, ad patriam caelestem velit celeriter pervenire; per viam dilectionis & amoris ambulare debet. Quia qui amat ardentius, currit velocius, & pervenit citius. O misericordissime Domine Iesu Christe, qui ob nimium amorem, etiam non amantium misereris: iniqua & perversa atque falsa fuit dilectio mea. Quia non fuit cordialis, sed verbalis: non vera, sed ficta: meos amicos in suis sceleribus & peccatis defendi; & sic iniquos odio non habui. Amavi fortunam, & ea mutata, amorem mutavi. parce mihi, piissime Domine Iesu Christe, misericordissime amator, & veniam dare mihi dignare; & concede mihi misericorditer tantam ad te amandum gratiam, ut relicto vano amore tibi non placito, te super omnia amem, & diligam assidue; & sine alicujus temporis interpositione nec a tua dilectione separer, sed cum ea permaneam per infinita saeculorum saecula, Amen.

CAPUT XVIII.

Quod amor obtinet, qua juste petuntur à Deo.

- I. **A**Mor & dilectio, clementissime Domine Iesu Christe, qui es ipse amor postulata

postulata à te, prompte & facile obtinet. Quia illum, qui te veraciter diligit, libenter exaudis, & postulata ei concedis. Quia scriptum est: *Dilexi, quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meæ.* Tam exuberans est amor tuus, dulcissime Domine Iesu Christe, spiritualis amator, quod tu diligenti te, una cum spiritualibus bonis, bona etiam temporalia tribuis & concedis, sicut dictum est à te: *Si obeditis mandatis meis, ut diligatis Dominum Deum vestrum; & serviatis ei in toto corde vestro, anima & mente vestra: dabo pluviam temporaneam & serotinam, ut colligatis fructum vini & olei, & fœnum ex agris.* Ostendis etiam & extendis diligenti te misericordiam, sicut scriptum est: *Faciens misericordiam in millia millium iis, qui diligunt me.* Infundis etiam sapientiam tuam diligenti te, sicut scriptum est: *Vnus est altissimus, & sapientiam suam (id est, datum suum) præbet diligentibus se.* Tribuis etiam & liberaliter concedis diligenti te gaudium & lætitiâ, sicut scriptum est: *Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus Deus tuus, oleo lætitiæ.*

2. Diligentes igitur te, Domine Iesu Christe, amantium remunerator largissime, exaudis, & eisdem multa bona impertiris. Sed non sic illis evenit, qui te non diligunt, nec diligere volunt. Non enim eos exaudis, sed potius te provocant ad iram, cum aliqua à te petunt. Quia cum indignus ad intercedendum mittitur, irati animus ad deteriora provocatur. O misericordissime Domine, quoties provocavi? Quia indignissimus & nefan-

nefandissimus peccator, multa à te petii, & nullo dignus eram: quia te non dilexi corde & opere, sed solum verbo & lingua. Quare non amore, sed odio dignus eram, pœna, & non gloria. Sed in tuo indicibili amore confido, piissime Domine Iesu Christe; te, fons inexhaustibilis amoris: quem à me obsecro non retrahas; sed illum mihi clementer concedas, quo inflammare digneris cor meum frigidum, ad amandum & diligendum te; ut sprete dilectione transitoria & caduca hujus miseræ vitæ, ad te elever per puram dilectionem in te manentem, per assiduam contemplationem, in sæcula sæculorum, Amen.

CAPVT XIX.

Quod amor Dei defendit & liberat à malis.

I. **F**idelis & verus amicus es, (Domine Iesu Christe, amator vigilantissime) qui diligentes te custodis, liberas & defendis à malo & periculo; sicut ostendisti in seruo tuo Daniele, te toto corde diligente: qui coniectus in lacum leonum, illæsus te protegente fuit extractus, & penitus liberatus. unde dixit: *Recordatus es mei, Domine, & non dereliquisti me.* Liberas igitur Domine diligentem à malo, & à leonis infernalis insultu, & illæsum eripis ab eodem. Et quia sicut fidelissimus amicus liberas à malo, protegis & defendis, clamat Propheta in persona cuiuslibet te amantes: *Diligam te Domine firmitudo mea. Dominus firmamentum meum, & liberator meus; Deus meus adiutor, & sperabo in*

sum, Protector meus, & cornu salutis mea, & susceptor meus.

2. O misericordissime Domine Iesu Christe, ineffabilis dulcedo amoris: inæstimabilis est dilectio tua, quæ semper adjuvat peccatorem, & defendit. Peccat enim miserabilis peccator prava suggestionem & cogitationem; sed tu es diligenti te *fortitudo*, ne cogitatio possit introire. Quod si peccator ultra procedat, scilicet ad delectationem, tu es tunc ei *firmamentum*, ne possit delectatio invalescere. Cum autem peccator ad consensum voluntati laxat habenas, tu Domine illi es *refugium*, ut consensui contradicat. Quando verò defendit peccatum, tu ei *liberator* es, ut ab audacia abhorreat. Si latenter peccare vult, tu illi es *adjutor*, qui ibique præsens es, ne id faciat: sed si patenter, tu es ipsius adversus nequitiam *protector*. Si autem inducatur in consuetudinem, tu es ei *cornu salutis*. Si vero falso seducatur, vel desperatione aut induratione conficiatur, tu ejus, ne desperet, neque induretur, *susceptor* es.

3. Fidelissimus igitur amicus es, Domine, & tua vera amicitia omnem aliam excedit amicitiam. Tu semper diligis, in vita & morte. Tu diligis in prosperitate & adversitate, & etiam magis foelicem mortuum, quam infœlicem vivum. Tu Domine plus in immensum amas, quam amaris; & etiam amas, licet non ametis. Tu propter patres amas filios; imo propter unum bonum in civitate vel societate, amas multos malos.

O amantissime Domine Iesu Christe, ego miserrimus & pravissimus peccator omni dilectione vacuus, sed malitia & iniquitate plenus, te, ut debuissim, non dilexi: sed cordurum & vagum habendo, ad diligenda frequenter mihi damnosa & noxia ipsum applicui, quod erigere digneris Domine ad te amandum semper: ut vita mea & gloria mea sit dilectio tua sempiterna, Amen.

CAPVT XX.

Quod amor Dei reficit hominem.

1. **N**on honor, non pecunia, neque aliqua terrena substantia, nec etiam virtus, nec ars aliqua vel scientia, (benignissime Domine Iesu Christe, plenitudo amoris) potest implere animam, & satiare conscientiam, sed sola & vera dilectio tua. Nam dilectio aut est cum gratia, aut sine: at sine ea non potest esse dilectio vera. Illud autem quod in via potest solum reficere & quietare animas, est gratia, cum qua similiter est dilectio vera. Et quia qui diligit te Domine, habet te, sicut scriptum est: *Si diligimus invicem, Deus in nobis manet*: non potest esse pauper, quia Deum habet quem amat. Et quomodo potest esse pauper, qui te, qui es omne bonum, habet in conscientia? Qui habet aurum in arca, dives non est: sed qui te habet in conscientia, dives est. Unde scribitur de te: *In me sunt divitiae & gloria, ut ditem omnes diligentes me, & thesauros eorum repleam.*

2. O misericordissime Domine Iesu Christe,

ste, in amore ditissime, qui ditari cupit, & satiari, dilectionem veram debet habere, quæ mentem reficit, perficit, & eidem sufficit. Nam qui vera dilectione caret, etiamsi omnes divitias mundi haberet, & insuper sapientiam, fortitudinem, simplicitatem, pulchritudinem, omnes denique virtutes à Philosophis conscriptas, pauper tamen & miserabilis esset; quia illis non contentus, alia semper appeteret. Ideo de quodam diligente terrena scribitur: *Tu dicis, quia dives sum & locuples, & nullius egeo: & nescis quia tu es miser & miserabilis, pauper, nudus & cæcus? Suadeo tibi emere aurum ignitum, ut locuples fias.* O clementissime Domine Iesu Christe, amor consumens, quantam doctrinam nobis peccatoribus ostendisti pro salvatione nostra moriendo; ut emamus aurum ignitum, per quod intelligitur amor & dilectio! Quia sicut aurum excedit omnia alia metalla, sic dilectio omnes alias virtutes.

3. Debet autem hoc aurum esse ignitum amore tuo, & delectatione tua summe inflammatum. Neque emitur nummo vel denario, sed bona voluntate, bono desiderio, bono affectu. Vnde hac dilectione nihil melius emitur, & nihil charius est, cum possidetur. O piissime Domine Iesu Christe, locuples in amore, ego sum miser & miserabilis, pauper, nudus, & cæcus. Da mihi hoc aurum ignitum, hoc est, dilectionem tuam, quo inflammetur mens mea, ut reficiatur & quietetur in te, & ipse ditatus gratia & dilectione tua, ad regnum amoris perveniam sempiternum, Amen.

CAPVT XXI.

Quod amori Dei est insistendum.

1. **I**nsistendum est (clementissime Domine Iesu Christe, amator bone) dilectioni tuæ; quia dilectio non est nisi boni, & tu es fons totius bonitatis. Tu es pater creatione & deitate: Tu es frater redemptione & humanitate: Tu es Dominus naturalis, non extraneus. Quicquid habemus, à te habemus; & in fine à te expectamus præmium sempiternum. Et ideo conveniens est, ut te diligamus, & tuæ dilectioni continue insistamus, sicut scribitur: *Audi Israël, quid nunc requirit Dominus, aut quid petit à te? Nisi ut timeas Dominum Deum tuum, & ambules in viis ejus: & diligas eum, & servias ei in toto corde tuo, anima & mente tua: custodiasque mandata Domini, ut bene sit tibi.* Israël quilibet fidelis Christianus, per fidem te videns: qui ad diligendum te maxime est astrictus, qui à te magis dilectus. Nam dilexisti nos, & lavisti in sanguine tuo. Tu consulis nobis, & mones dulciter, non acriter, quæ à nobis requiris: scilicet, ut te timeamus, dum dicitur: *Vt timeas Dominum Deum tuum.* Unde in timore tui originem suam habet dilectio; quia scriptum est: *Timor Domini initium dilectionis.* Quæ vires accipit & augetur exercitio aliarum virtutum, dilectione imperato. Et ideo dicitur: *Et ambules in viis ejus:* id est, bonis operibus; utpote, elemosyna, jejunio, oratione, & cæteris. Et
his

his enim vegetior redditur dilectio, sicut ignis lignorum appositione.

2. Completur autem dilectio tui Domine ex affectu interioris amoris; ideo dicitur: *Vt diligas Dominum Deum tuum.* Completur etiam ex actu exterioris honoris: ideo dicitur: *Vt servias ei in toto corde tuo, anima, & mentetua.* Conservatur denique mandatorum tuorum observatione, ideo dicitur: *Custodiasque mandata Domini, ut bene sit tibi.* O benignissime Domine Iesu Christe, quem justissimum est amari, utilem & salubrem regulam te diligendi nobis clementer dedisti. Nam summæ æquitatis est, ut te timeamus; summæ levitatis, ut in viis tuis ambulemus; summæ bonitatis, ut te diligamus; summæ dignitatis, ut tibi serviamus; summæ æquitatis & sanctitatis, ut mandata tua custodiamus. O piissime Domine Iesu Christe, amator misericors & iuste, non ponderes peccata mea ad vindictam, sed misericorditer mihi ea condonare digneris: desque mihi gratiam tuam, ut per timorem tui, oriatur in me vera dilectio per affectum interioris amoris, & per actum exterioris honoris compleatur, & per observationem mandatorum tuorum conservetur, ut mihi bene sit te amando, nunc & in perpetuum, Amen.

C A P V T XXII.

De utilitate & facilitate amoris.

I. **V**erba tua verissima sunt, misericordissime Domine Iesu Christe, (exam-

emplum & forma amoris) qui dixisti: *Iugum meum suave est, & onus meum leve*. Hoc est, Domine, te veraciter diligere & amare, quod summe suave est & leve, adeo quod nullus habet, nec habere potest causam, aut excusationem aliquam te non diligendi. Vnde si alicui dicatur quod jejuret, dicere potest: corpus habeo fragile. Si dicatur ei, quod det, potest dicere: pauper sum. Si dicatur ei, ut oret, & limina Sanctorum visitet, potest dicere: infirmus sum. Sed cum ei dicitur: Dilige Deum & proximum, nullam habet excusationem. Quare benignissime Domine Iesu Christe, dilector amoris; scio, quod tam facile est te diligere, quod ex hoc corpus non affligitur, pes non pungitur, caput non dolet, venter non laeditur, lingua non vexatur, crumena non evacuatur; quia dilectio proprie consistit in anima, & inde sequitur, quod qui amat, non laborat.

2. Non est dilectio super facultatem hominis, ita quod non possit eam perficere. Nec est dilectio longe ab eo, scilicet ultra cognitionem ejus, ita quod non possit eam apprehendere, sed est juxta hominem, scilicet in ore ejus & in corde, ut impleat eam, & diligat te Domine, qui es summe gloriosus, summe delectabilis, & summe preciosus. Amicitia namque est respectu boni honesti, delectabilis aut utilis: quæ omnia sunt in te Domine Iesu Christe, superamabilis & superbone. Ex dilectione homo vivit vita gratiæ, & multiplicat bona opera,
ut

ut terram viventium possideat. Facilis res est (Domine Iesu Christe superamande) dilectio, à qua nullus, cujuscunque status, gradus aut conditionis existat, excusari potest. O miser & miserabilis peccator, quid faciam? Oculata enim fide hoc video & cognosco, quod facere deberem, & non facio. Scio (clementissime Domine) me nullo modo aliter tibi placere posse, nisi per dilectionem. Ad illam meum animum non converto, illam vilipendo. Ad illam habendam me non dispono, sed inclinationes meas ad vitia & peccata perficio. In illis permaneo, in illis delector, in illis fere continue prostratus miserabiliter jaceo. Respicere ergo me dignare, piissime Domine Iesu Christe, animarum per amorem purgator, oculo tuæ pietatis & misericordiæ. Dele iniquitatem meam maximam, & inclina cor meum pravum & perversum ad te diligendum & amandum. Non recedam à te, neque à tua benignissima voluntate: sed quicquid præcipis faciam; quicquid prohibes, evitem totis viribus, cogitatione, locutione, & opere; ut te donante, dilectionem tuam obtineam sempiternam, Amen.

C A P V T XXIII.

Quod diligere Deum est summe leve.

I. **F**RUCTUS & utilitas (Domine Iesu Christe, totius dilectionis author) quæ ex dilectione tua acquiritur, non solum est æterna gloria, de qua dictum est:

Quod

Quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, qua preparasti diligentibus te. Sed etiam est utilitas magna in hac vita, quia diligens te Domine, si contingat eum deficere vel errare, dulciter corrigitur & castigatur à te, sicut dilectus filius à patre, qui de servo extraneo non curat. Vnde magnum signum amoris tui est, Domine, correctio & immissio flagelli. Sed homines desperatos & perversos quolibet ire permittis, & in præcipitium peccatorum incidere. Quia quem diligis castigas; & flagellas omnem filium quem recipis. Diligens te, Domine, pacifice conversatur: est enim in pace conscientia, & tranquillitatis jucunditate, non in simultate & odio.

2. Diligens te Domine diligenter, per te à malo præservatur. Sicut enim homo pupilam oculi sui sedulo custodit, & eam summe diligit: sic tu Domine Iesu Christe, amator bone, amicum & dilectum tuum protegis, & defendis, & custodis; ne in peccatum labatur, neve à diabolo affligatur. Scriptum est enim: *Qui diligitis Dominum, odite malum: custodit animas Sanctorum suorum, de manu peccatoris liberabit eas.* Custodis animas, non cutem carnis splendidam, non possessiones & terras, quia talia tibi chara non sunt. Sed custodis animas sanctorum, ne in peccatum labantur: & de manu peccatoris liberas eas, ne à dæmone affligantur. Diligens te (Domine Iesu Christe, amantium gloria) multum honoratur: quia actus diligendi, est actus tuus & Angelorum, non dæmonum.

Tu

Tu enim diligis, quia scriptum est: *Ego diligentes me diligo.* In Angelis autem est vis & actus maximi amoris, quo ad te Domine, quo ad eos, quæ sui sunt confortii, & quo ad nos. Diligunt enim adeo quod ordo supremus, ab ardore charitatis nominatur Seraphim. Diligentem te Domine fuscipis ad poenitentiam, eidem remittis offensam; & tua maxima pietate inenarrabilique benignitate, ac inæstimabili largitate, gratiam misericorditer donas & tribuis.

3. O misericordissime Domine Iesu Christe, semper amari plus quam dignissime, quanta miseria ego nequissimus peccator plenus sum; qui perspecta tanta utilitate tui amoris, te propter teipsum diligere debebam! Quod si pauper teipsum diligere nolebam, saltem propter meipsum & utilitatem meam te diligere debebam. Ut ex inordinate amore tandem venirem ad verum amorem tuum; qui est diligere te non ob aliud, sed propter teipsum solum. Mihi ergo digneris succurrere benignissime, & creare in me cor mundum; ut ab iis quæ tibi displicent, abhorrendo, & in ea penitus execrando, te diligam & amem, & tibi serviam, tibi obediam, præcepta tua adimpleam; ut te vere, ordinate, non ob aliud quam ob teipsum, diligam per infinita sæculorum sæcula, Amen.

CAPVT XXIV.

Quod amor est vestis preciosa anima.

I. **I**Nvitatatus ad tuas cœlestes nuptias (dulcissime cœlestis sponse) vestem nuptialem deferre debet: ne si forte intret sine veste nuptiali, ejiciatur jussu tuo extra, & projiciatur in tenebras exteriores, ubi semper est & erit fletus, & stridor dentium. Ista vestis (o benignissime Domine) est amor & dilectio, quæ excellit omnes alias virtutes. Ista vestis ex preciosis filis, id est, tuis beneficiis homini collatis, est contexta, & subtili magisterio facta, & decorata: quæ designatur per tuam tunicam inconsutilem, quæ nec scissa fuit, nec divisa. Quia amor, neque dividi debet, neque scindi. Et qui eum dividunt vel scindunt, pejores videntur quam milites te crucifigentes, qui tuam tunicam dividere noluerunt.

2. Ista vestis nuptialis, Domine Iesu Christe, sponse amoris, summe potens & efficax existit. Quia defendit hominem à frigore cupiditatis, & ad tuum amorem hominem inflamat, ipsumque ornat plurimum & venustat. Ista vestis nuptialis sola distinguit filios regni, & perditionis. Quia qui eam defert, regnum tuum intrabit, ut conviva tuus & filius charissimus; qui vero ea caruerit, etiamsi deserat omnes alias vestes, id est, omnes alias virtutes, expellitur à regno tuo. Ista vestis operit multitudinem peccatorum. Ista vestis commendabilis est

est colore & valore; est enim deaurata, vel potius aurea, juxta illud: *Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato.* Et sic ista vestis ornat animam, quod sine ipso ornatu, indigna est anima cælum ingredi. Ista vestis nuptialis munit hominem, quia fortis est ut mors dilectio. Ejus etiam preciositas patet ex materia. Quia si preciosum sit, quod trahitur ex metallis, gemmis & animalibus, longe preciosius est quod ex te trahitur. Ista autem vestis nuptialis ex te venit, & à te procedit. Ex ea quoque tegimur, vivimus, & ditamur. Qui enim hanc vestem habet, nihil ei deest: & sine ista nihil ei prodest.

3. O misericordissime Domine Iesu Christe, cælestis sponse, ego miserabilis peccator nudus sum, & cum hanc vestem nuptialem non habeam, non sum dignus ut intrem ad tuas cælestes nuptias, sed ut projiciar in tenebras exteriores. Succurre ergo mihi, piissime Domine Iesu Christe, æterni nuptialis convivii dispensator largissime; & da mihi tua benignitate hanc vestem gloriosissimam, ut invitatus & vocatus ad tuas sempiternas nuptias, illuc cum veste nuptiali intrem, ibique cum amicis tuis amore tuo perpetuo fruam, te laudem, te admirer, te glorificem æternitatis Regem, & gloriosissimum sponsum, viventem, & regnantem in sæcula sæculorum, Amen.

CAPVT XXV.

Quod amor à malis animam custodit.

I. **V**erus amor (Domine Iesu Christe, amantium conservator) custodit hominem à peccatis. Custodit namque ab æmulatione, sive invidia, quæ vehementer corrumpit animam. Inde enim provenit, ut anima in malis proximi delectetur, & in bonis contristetur. Sicut verus amor facit, ut in bonis proximi delectetur, & in malis contristetur: quia sicut viror naturaliter delectat visum corporis, sic bona naturaliter delectant animam. Custodit Domine, verus amor ab ambitione, quæ est, cum quis quærit sui exaltationem, & proximi dejectionem. Ut sic altior factus, à pluribus videri possit, & in admiratione haberi. Nam verus amor, sui exaltationem & proximi dejectionem non quærit. Custodit Domine verus amor ab amore nimio proprii boni; ex quo solet fieri, ut homini nullo modo cura sit de bonis proximi, imo cum scandalo sua repetat: quærit namque propria commoda, & negligit aliena. Verus autem amor, quæ sua sunt non quærit, sed quæ tua sunt, Domine.

2. Custodit etiam verus amor à maligna cogitatione super injuriis vindicandis: Talis autem cogitatio, quasi ferrum in vulnere semper hæret. Et ideo scribitur: Auferte malam cogitationem ab oculis meis. Verus namque amor, Domine, omnia remittit propter te; repellitque non solum actum, sed

sed etiam omnem cogitationem. Custodit Domine verus amor, ne gaudeat homo super iniquitate, quod est diabolicum, & signum magnæ corruptionis animæ, & elongationis à te, cum talis iniquitas summe tibi displiceat. Sed verus amor, Domine, semper gaudet de bono, & non de malo. O misericordissime Domine Iesu Christe, amantium custos fidelissime, dum præmissa omnia & singula mente revolveo, sentio me à vero amore elongatum. Quia invidia plenus fui & sum, me ipsum exaltavi, & proximum dejeci. Me nimis dilexi, animum habui vindictæ cupidum, in malitia gaudium concepi. Et denique ad omne malum, propter amoris tui defectum, multipliciter pronus fui. Adjuva me, piissime Domine Iesu Christe, largitor & conservator amoris. Et da mihi verum amorem indeficientemque; ut ab iis, quæ tibi displicent, abhorream; & quæ tibi placeant, recipiam, teneam, & adimpleam; ut in fine tuam gloriam perenniter & sine fine diligam, Amen.

CAPVT XXVI.

*Quod amor in se continet doctrinam
veritatis.*

I. **P**erfectus amor (clementissime Domine Iesu Christe, qui omnes perficis amantes) docet veritatem; quia in dilectione tota lex pendet & propheta. Quicquid latet, & quicquid patet in divinis sermonibus, & in tota sacra scriptura, dilectio ipsa comprehendit; Quia scriptum est:

A a

Ple-

Plenitudo legis est dilectio. Nam tota lex, imo tota scriptura, aut præcipit & consulit ea quæ faciunt ad tuam & proximi dilectionem, sicut patet in præceptis affirmativis; aut inhibet & dissuadet illa, quæ impediunt & dirimunt dilectionem, ut liquet in præceptis negativis. Quid ergo est quod scribitur: Qui proximum diligit, legem implet: nisi, quod qui diligit proximum, diligit & te Deum? Quia eadem est virtus & dilectio, qua quis utrumque diligit. Ut idem est radius, quo quis Solem & terram intuetur: sed illum in imo tuæ dilectionis radio diligit, te autem in illius summo. Aliarum autem rerum dilectio, qualis est in mundo, ò Domine Iesu Christe, Sol amoris, miserabilis profecto est & stulta, & exprobrabilis insania; quod scilicet relicto tuo amore, dilectioni aliarum rerum homo adhæreat. Sed benignissime Domine Iesu Christe, ad verum amorem reluctor ego gravissimus peccator, dando meipsum voluntarie quodammodo in reprobum sensum: tuam veram & animæ meæ contemnendo dilexi vanam voluptatem, interdum fortunam & temporalem facultatem non considerans, quod qui amat divitias, fructum non capiet ex eis.

2. Dilexi frequenter mundanam vanitatem, contra consilium scripturæ, dicentis: Filii hominum, ut quid diligitis vanitatem? Interdum dilexi irrationabiliter cognationem & propinquitatem meam plus quam te, & sic non eram te dignus. Qui amat patrem aut matrem plus quam te, non est te dignus.

Ali-

Aliquoties dilexi munera & dona, sæpe etiam superstitiones & deliramenta; frequenter contumelias, detractiones, ac convitia. Et ideo dignus eram ut maledictio mihi veniret, sicut scriptum est: Dilexit maledictionem & venit ei. Dilexi interdum vindictam, & malitiam, & iniquitatem, quas reprehendit scriptura, dicens: Dilexisti malitiam super benignitatem, iniquitatem magis, quam loqui æquitatem. Ista fuit, o superamande Domine Iesu Christe, miserabilis & iniqua vita mea, non attendens scripturam, dicentem: Nolite diligere mundum, nec ea quæ in mundo sunt. Sed tu misericors & miserator Domine, ignoscere misericorditer mihi dignare; & illustra mentem meam, ut te perfecte diligam, ut sic informetur anima mea doctrina veritatis; ut tecum, qui es amor & veritas, in amore & veritate vivam per infinita sæculorum sæcula, Amen.

C A P V T XXVII.

De amore, quo Deus diligit hominem.

I. **A** Mantissime Domine Iesu Christe, tu diligis hominem, qui servat munditiæ puritatem. Simile enim suum diligit. Et quia tu purus es, & omnium maxime purus; ideo diligis puros, sicut scriptum est: Qui diligit cordis munditiam, habebit amicum regem. Sic enim dilexisti beatum Ioannem Evangelistam, de quo scribitur: Hic est discipulus ille, quem diligebat Iesus. Diligis etiam Domine hominem, qui tenet sapien-

pietia claritatem atque veritatem. Quia scriptum est: Neminem diligit Deus, nisi qui cum sapientia est; quia non potest venire commodum neque honor de amicitia stulti. Ideo Domine dilexisti Salomonem, sicut scribitur: Vocavit Dominus Salomonem, & dilexit eum. Diligis Domine Iesu Christe, amator innocentissime, illum qui amat innocentia levitatem, sicut dicitur: Scio Domine Deus (ait David) quod probas renes & corda, & simplicitatem & non dolo sitatem diligis. Diligis etiam Domine amicitiam amicitia rependentem, & servantem amicitia firmitatem, sicut tu Domine dixisti: Ego diligentes me diligo. Hoc namque justum est, quod qui diligitur, diligit. Sic enim Moysen dilexisti, sicut scribitur: Dilectus Deo & hominibus Moyses.

2. Diligis Domine Iesu Christe, amator liberalissime, illum, qui ostendit effectu beneficentia sua largitatem. Quia hilarem datorem diligit Deus. Lari enim & pii diliguntur a te. Sicut patet etiam de Martha, cujus animus erat largitate & pietate foecundus. Ideo scribitur: Diligebat Martham Iesus. Diligis Domine illum, qui sectatur justitiam & aequitatem, quia scriptum est: Qui sectatur justitiam, diligitur a Domino. Sic enim dilexisti Domine Samuel aequitate solidum, sicut scriptum est: Dilectus a Deo Samuel Propheta. O dulcissime Domine Iesu Christe, omnium perfecte amator, dum omnia praedicta in mentis meae secreto considero, erubescio, imo corde

corde deficio præ timore: Quia non sentio in me miserabili peccatore aliquam ex causis prædictis, ob quam tu debeas me diligere, sed potius ob opposita odio habere. Sed tamen ad tuam immensam clementiam confidenter accedo, ut parcere mihi digneris, & remittere misericorditer omnia peccata mea. Et sic me disponere in cogitatione, locutione & opere, ut per innovationem tibi placeam; & causam habeas me diligendi: ut te diligentem me, per infinita sæculorum sæcula vicissim diligam, Amen.

C A P V T XXVIII.

Quod amor est excellentissima virtus.

I. **I**Nter cæteras virtutes (benignissime Domine Iesu Christe, semper amabilis, excellentissime) vera dilectio est excellentissima; & ideo oleo comparatur: Quia sicut oleum aliis liquoribus supernatat, sic vera dilectio alias virtutes vel gratias antecellit. Ista vera dilectio sic reddit tibi Domine hominem charum & preciosum, ut filius tuus nominetur. Qui autem illum non habet, despectus est, & erit coram te sicut stilla fistulæ, de quo & similibus scribitur: Ecce gentes quasi stilla fistulæ, & quasi momentum stateræ reputatæ sunt, & quasi pulvis exiguus. Scio Domine Iesu Christe, operum & virtutum æstimator justissime, quod licet talis exercent opera de genere bonorum, parvi tamen valoris sunt,

sunt, si dilectionem non habeat; nec ex ipsis operibus, quantumcunque fuerint preciosa, obtinere valebit regnum caelorum, nisi ea faciat in dilectione & amore. Haec enim vera dilectio unit hominem tibi tanquam capiti, & fidelibus tanquam membris. Ideo haec unio valde chara debet esse homini. Sicut enim unitas, quae est inter caput & corpus, diligitur; sic etiam incomparabiliter diligere debet unitas, quae est ex vera dilectione inter te & hominem; & abscissionem & separationem tantae veritatis summopere cavere debet homo, & fugere plus quam proprii capitis abscissionem. Sine hac vera dilectione, nullum verum bonum adest homini; imo in vanum & frustra habentur caetera bona, saltem quantum ad salutem aeternam obtinendam. Si autem homini adsit vera dilectio, habet omnia bona vel in se, vel in aliis.

2. Vera dilectio, Domine, est scientia & sapientia, de qua scribitur: Dilectio Dei honorabilis sapientia. Unde non solum scientia esse videtur, quia scientia in multis hominem regere non potest, vera autem dilectio potest. O misericordissime Domine Iesu Christe, amantium rector & gubernator, quoties hanc unionem verae dilectionis ego miser & sceleratus divisi & fregi perpetracione multorum & diversorum peccatorum! Et proinde opera mea inutilia feci, & tempus mihi datum ad operandum bonum perdidit. Adjuva me piissime Domine, & dele iniquitates meas. Et reforma in me veram dilectionem, qua mediante opera talia hic impleam,

pleam, quo ad regnum amoris æternum tandem pertingere valeam, Amen.

C A P V T X X I X.

De amore Dei & proximi.

1. **O**Rdinata dilectio (clementissime Domine Iesu Christe, qui omnia per amorem ordinas) est amor verus ad te, & proximum. Nam hominis amor ordinatus ad te est, si te amet propter te, & super omnia. Si autem amor quo quisquam te amat, est propter temporalia, non est amor ordinatus, sed tibi contumeliosus. Quia qui te amat propter temporalia, plus amat temporalia quam te. Vnde cum tali amore præponatur creatura tibi creatori, non est hoc sine contumelia & offensa tui. Non enim est amor ordinatus, nisi tu super omnia ameris, cum tu in infinitum melior sis omni creatura. Amor vero proximi ordinatus est, si ametur proximus propter te, & quia æque ad te ordinate amandum creatus est. Si autem parentes aut propinqui plus quam tu amentur, non est talis amor ordinatus: neque sic amans est te dignus. Duo enim sunt præcepta à te nobis data: Dilectio Dei & proximi. Et licet duo sint præcepta, tamen unus est amor, quia alius amor non est quo quis diligit proximum, & quo diligit te, alioqui non esset propter te. Nec potest te quisquam diligere, qui in proximi dilectione noscitur oberrare.

2. Cogitatio namque hominis, Domine Iesu Christe, veræ dilectionis ordinator,

semper debet esse ad te diligendum, & proximum: te quidem ex toto corde, & ex tota animâ, & ex tota mente; proximum autem sicut seipsum: ut scilicet caveat inferre proximo, quæ sibi inferri nolle: & impendat ei beneficia quæ sibi vellet impendi. Ista namque, benignissime Domine, semper sunt attendenda, semper cogitanda, semper retinenda, & semper totis viribus exercenda, & adimplenda. Per amorem autem proximi cognoscitur amor tuus, Domine, conservari & nutriri: nam qui vere te amare negligit, diligere proximum nescit. O misericordissime Domine Iesu Christe, qui solam amas ordinatam dilectionem, quid dicam aut quid faciam ego durissimus peccator, qui præ maxima durtia cordis mei non te ordinate dilexi, neque proximum propter te; sed frequenter propter utilitatem propriam consequendam, aut damnum evitandum: & ita non fuit in me verus amor, sed adulterinus. Auxiliari mihi digneris, piissime Domine Iesu Christe, charitatis & pulchræ dilectionis ordinator, parcendo mihi peccatori, & misericorditer impertiendo immensam clementiam tuam, & cor meum lapideum sic mollificando, ut ad te tota mente convertat, te diligam, & proximum propter te; ut recum in ordinata charitate vivam in æternum, Amen.

CAPVT XXX.

De amore inimicorum.

1. **M**agnum est, (dulcissime Domine Iesu Christe, qui nihil odis) si erga hominem, qui nihil mali mihi fecit, sum benevolus, & pacificus. Sed Domine, illud multo majus est, & magnificentissimæ benignitatis tuæ similius, si meum diligam inimicum, & ei, qui malum mihi intulit, & adhuc inferre vult, si possit: bonum semper velim, & faciam si possim: à tua gratia & benignitate Domine hoc procedit. Nihil tibi in natura similius est, quam homo, qui malevolis & inimicis lædentibus placabilis est. Qui enim diligit inimicum, imitatur te, qui dilexisti nos cum adhuc inimici essemus. Et non solum dilexisti, sed & tunc pro nobis mori morte turpissima voluisti, & pro crucifixoribus rogasti. Nobis quoque præcepisti, ut inimicos diligeremus, sicut scriptum est: Diligite inimicos vestros, & benefacite iis, qui oderunt vos. Et sequitur præmium, quod promittis. Ut sitis filii Patris vestri, qui in cælis est. Vna namque est & summa (Domine Iesu Christe, cui proprium est misereri & parcere) probatio dilectionis, si nos eum diligamus, qui nobis adversatur, & bona nostra impendit. Probari etiam solet dilectio per solam odii adversitatem. Vnde sicut homo vincitur humana fœlicitate, sic diabolus vincitur inimici dilectione.

2. O Domine Iesu Christe, in amo-
 A a 5 rem

tem misericordissime , & in misericordia
amantissime ; scio , quod separatio à te ,
mors est animæ : & contra , unio per dile-
ctionem tecum , vita. Sicut igitur quilibet
naturaliter amat vitam corporalem , & mor-
tem timet : sic & amare debet veram dile-
ctionem , & vitare odium. Quia , qui non
diligit , manet in morte : in morte enim
culpæ jam talis est , & debitor est mortis
æternæ. O clementissime Domine Iesu
Christe , à quo exulare non potest amor ,
licet tibi non sint occulta , quæ ego nefan-
dissimus peccator gessi ; tamen corde & ore
confiteor , me inique vixisse , & præ mea
malitia & iniquitate , vera dilectione caruisse.
Inter alia , Domine , quæ male concepi &
egi , est quod inimicum odio habui. Et licet
scirem ex mandato tuo , quod eum diligere
deberem , vilipendi tamen & spreui manda-
tum tuum. Simultatem contra multos con-
cepi , & conceptam corde & animo comple-
vi. Et si quandoque factò non compleve-
rim , ad detractiones tamen & infamationes
processi. Succurre mihi , piissime Domine
Iesu Christe , per tuum benedictum & mise-
ricordem amorem , veniam mihi conceden-
do , ut vitam meam miserabilem emendem :
& sic te diligam , & alios propter te , ut hic
amor nunquam deficiat , sed in vitam perdu-
ret sempiternam, Amen.

C A P V T X X X I.

Contra amorem sui ipsius.

1. **Q** Vis est (benignissime Domine Iesu Christe, per quem & cum quo æternus processit amor) qui te vere diligit? Credo & scio Domine, quod ille solus novit se vere diligere, qui veraciter te amet, & sedulo agit, ut te, qui es summum & verum bonum, amando fruatur. A te Domine manat vera amicitia, quam non temporalibus commodis, sed gratuito amore metiri convenit. Nemo enim potest veraciter seipsum amare, qui te veraciter non amaverit. Nam te amando, seipsum amat; te autem non diligendo, seipsum non diligit. Quia amor proprius & privatus, oculum mentis vehementer claudit; & est omnium causa, radix, & fomes malorum. O Domine Iesu Christe, Sol unde fluunt radii amoris, quanta infania plenus est ille, qui solummodo seipsum amat! Nam talis perversio amoris, est fundamentum abjectæ charitatis, & crescit usque ad contemptum tui. Duo namque amores civitates duas faciunt, scilicet Hierusalem & Babylonem. Cælestem Hierusalem facit amor tui usque ad contemptum sui; sed infernalem Babylonem facit amor sui usque ad contemptum tui.

2. O iniquum & perversum amorem, qui sic me miserum peccatorem colligavit & incitavit, ut verum amorem abjicerem & contemnerem; & se toto corde
am-

amplecterer, se desiderarem, se tenerem, se uterer totis viribus: & se celando in occulto pectoris, in culpam facile pravi cordis laberer & operis. O misericordissime Domine Iesu Christe, qui solus amari dignissimus es, quid faciam ego iniquissimus peccator? Quem amatorem potero invenire, qui me diligit, cum nullum dilexerim nisi meipsum, & in peccatis innumerabilibus vixerim? Quis me liberabit à ventura ira, à rugientibus præparatis ad escam, & à laqueo infernali? Meipsum juvare non possum, neque te requirere audeo, cum te non dilexerim. Imo quia neminem dilexi, neminem audeo in adiutorium meum invocare. Sed ad tuam immensam pietatem recurro, ô amor, qui errantes reducis; qui misericors es & miserator, & neminem vis perire, sed salvas sperantes in te. Succurre ergo mihi, & da veniam de peccatis; & gratiam, ut nunquam me respiciam, sed te, vel me in te; ut diligam te toto corde, nec à tua dilectione unquam recedere valeam, sed ipsam conservem nunc, & in vitam sempiternam, Amen.

CAPUT XXXII.

Contra amorem mundi.

1. **S**CIO & expertus sum ego ingrattissimus peccator, (clementissime Domine Iesu Christe, supercaelestis amator) quod amor mundi, animas, quas ingreditur, quietas esse non patitur: semper enim suspicionibus vanisque terroribus sollicitat eas.

Talis

Talis namque amor mundanus premit amatores suos, & non adducit eos ad bonum; sed qui tali amore uritur, à tuo amore Domine excluditur. Talis amor mundanus cum tuo amore non jungitur, nec ei congruit, neque ad societatem filiorum tuorum pervenit: qui se à carnali generatione non dividit.

2. Amor mundi Domine sese cum suis consolationibus, ne dicam desolationibus, undique ingerit: per auditum namque, quasi per fenestras irruit: & mentes suorum amatorum vehementer occupat. Animam polluit, charitatem violat, proximum lædit; te Dominum spernit, amorem tuum repellit, totum hominem capit, ac eundem decipit. Cum labente labitur: & cum eum tenere quispiam credit, de facili evanescit. Non consolatur, sed contristat; non permanet, sed fugit. Ejus dulcedo in amaritudinem vertitur; ejus pulchritudo in horrorem mutatur: ejus desiderium in pœnam convertitur. Qui hujusmodi amorem amplectitur, decipitur, & præcludit sibi ipsum ingressum tui amoris: quia ubi amor mundi inhabitat, non ingreditur amor tuus.

3. O benignissime Iesu Christe, amor increate, væ mihi impiissimo peccatori, qui creaturam amando, te creatorem deserui, propter condita conditorem reliqui, transitoria dilexi, & sempiterna sprevi. Desolationes pro consolationibus suscepi, pœnam pro gloria, mortem pro vita, peccatum pro virtute, & mendacium pro veritate. O misericordissime Domine, respicere me dignare
oculo

oculo pietatis & misericordiae, & mihi misericorditer ignoscere. Aufer à me amorem saeculi; & da mihi gratiam, ut te amem & diligam corde & opere: nec ab amore tuo separer, sed in ipso permaneam in perpetuum, Amen.

CAPVT XXXIII.

Contra amorem divitiarum.

I. **C**erta experientia didici (benignissime Domine Iesu Christe, sine mensura in amore dives) quod nihil laboriosius est in hoc mundo, quam terrenis aestuare desideriis. Nam terrenarum divitiarum amor insatiabilis est; & longe amplius desiderio torquet animam, quam refrigeret usu suo. Talius quoque divitiarum acquisitio, magni laboris est; possessio magni timoris: & amissio, magni doloris. Qui illas amat, te Dominum amare non potest! sed cum ipsis labentibus, labitur in perditionem: & qui eis innititur per amorem, cum ipsis defluit in mœrorem. Qui enim eas invenit, requiem perdit; & cum vigilat, augmentum cogitat: cum dormit, fures somniat. In die est afflictus, & in nocte pavidus, semper autem mendicus. O clementissime Domine Iesu Christe, cujus amor nullum fallit; video per effectum, quod laqueus est in auro, viscum in argento, & pedica in prædio. Quia qui aurum petit, strangulatur; quia argentum, visco hæret: & qui prædia, alligatur. Qui mane quærit lucrum, vesperi reperit animæ detrimentum, & sic deperit quicquid egitur.

2. Ad

2. Ad tuum Domine extremum iudicium sine ulla temporis intercapedine & continue volens nolens properat : & amat quod necessario relinquit ; id vero negligit, ad quod necessario pervenit. Amat namque illa, quæ possessa onerant, amata inquinant, & amissa cruciant, quæque arctius parta quam concupita constringunt. O misericordissime Domine Iesu Christe, qui solus vere amandus es, ego nefandissimus peccator, quæ scripsi & scribo, scivi & veraciter scio talia esse. Sed tanta est malitia mea & iniquitas, ingratitude & superbia, quod omnia tibi placita consilia & præcepta tua protervo animo contempsi & sprevi ; & ad miseram divitias mundi, cor meum penitus inflexi. Illas concupivi & desideravi : & ut eas acquirerem, laboravi, & ad hoc ipsum vigilavi ; & quascunque vias adinvenire valui, adinveni. O piissime Domine, adjuvare me digneris, & delere tua maxima misericordia omnia peccata mea ; segregare mentem meam à desideriis terrenis ; elevare illam ad divitiarum cœlestium desiderium, quæ in solo tuo consistunt amore : ut eas auxilio tuo consecutus, te perpetuo diligam, & tuo amore fruam in sæcula sæculorum, Amen.

C A P V T XXXIV.

Contra amorem perversum mulierum.

1. **A** Mor carnalis (benignissime Domine Iesu Christe, spiritualis amator, & vere in spiritu & spiritualiter amande) insatiabilis est. Quia extinctus reaccenditur, & post

post copiam rursus inops fit, animumque virilem effæminat; & præter passionem quam sustinet, nihil finit aliud cogitare: quia rationis oblivio est, & insaniam est proximus. Talis perversus amor turbat consilia, altos & generosos spiritus frangit; à magnis & altissimis cogitationibus ad parvas & humillimas attrahit, iracundos & temerarios facit. Insuper, qui tali amori conjungitur, tentationibus continuis subjacet. Talis amor est laqueus animæ, discrimen vitæ, mors suavis, blanda percussio, interfectio leniens, mel felleum, perniciës delicata, dulce venenum, malum spontaneum, sapida jugulatio, & omnium rerum calamitas. Nam Adam & Evam de paradisi delitiis ejecit, cœlestis terrenos fecit, humanum genus in infernum demersit. Vitam abstulit mundo, laborem & pressuram invenit, & malum quod ad mortem perducit. Fœdat pueritiam, perdit juventutem, & incitat ac inquietat emortuam carnem, & senectutem.

2. Talis amor (Domine Iesu Christe, sanctitatis, munditiæ, & puritatis amator) est veræ amicitiam inimicus, ineffugabilis pœna; noxium malum, naturalis tentatio, desiderabilis calamitas; domesticum periculum; mali natura, boni colore depicta; continua sollicitudo, indeficiens pugna, quotidianum damnum; domus tempestatum, solitudinis & orationis impedimentum; continentis viri naufragium, adulterii vas, perniciosum prælium, & pondus gravissimum. O misericordissime Domine Iesu Christe, casti conditor

ditor amoris, qui me de nihilo creasti, & tuo preciosissimo sanguine redemisti; tuam misericordiam supplex imploro, corde & opere efflagito, ut cor meum fragile longe facias à tali amore.

3. Erue me à tanto periculo, defende me à tam miserabili casu: protege me à tanta circumventionem inimici. Libera me, misericordissime Domine, à tanto laqueo perditionis. Da mihi fortitudinem resistendi, concede mihi veniam peccatorum. Eleva mentem & cor meum, ut te amem & timeam, tibi placeam & serviam: te verum Deum corde, ore, & opere confitear, & agnoscam, & à tua infinita misericordia me non repellas. Fac me perseverare in bonis & tibi acceptis operibus, ut in præsentem sic vivam, & semper ad ulteriora procedam; in fine hujus transitorie vitæ meæ, vitam inveniam in amore tuo sempiternam, Amen.

*Finis Contemplationum Idiotæ de
amore divino.*

